

Příloha 1

a) Sar bušol i paramiča

b) Sar bušon e valádatura, pa save vorbij pe andi paramiča?

Pa loulo ropaj

Sas jejkh papu taj mámi. Bešenas ando cigno kher taj sas le vi cigni bár. Taj jekhvar žal o papu andi bár te dikhel, sar bárol leske o loulo ropaj. Taj dikhel, hoť majnem maj báro-j sar o kher. Mindár nášlas palaj mámi te phenel lake: “Mámi, av maj, dikh andi bár. Bárilas amenge nađon báro ropaj. maj báro-j sar amáro cigno kher”. I mámi šutas tejle i krejtinca taj žal te dikhel. Taj kana i mámi dikhlas, sar-i báro o loulo ropaj, phendas: “Papu, so kerasa? Av žutin ma, cirdas les ávri.” Cirdel o papu, cirdel i mámi taj cirden, cirden, taj či bínin te cirden les ávri. Taj i mámi phenel pale e paposke: “So kerasa?” O papu phenel lake palpále: “Av žas kharas e žukeles. Žukel, žukel ká sal? Khate sim, haf haf. Av žutin ame, cirdas o loulo ropaj ávri. Ame či bíninas. Mišto-j.” Cirdel o papu, cirdel i mámi, cirdel o žukel taj cirden, cirden taj či bínin te cirden o loulo ropaj ávri, Taj i mámi phenel pale e paposke: “So kerasa? O papu phenel lake palpále: Av žas kharas a muca. Muca, muca, ká sal? Khate sim, mňou, mňou. Av žutin ame, cirdas o loulo ropaj ávri. Ame či bíninas. Mišto-j.” Cirdel o papu, cirdel i mámi, cirdel o žukel, cirdel i muca taj cirden, cirden taj či bínin te cirden o loulo ropaj ávri., Taj i mámi phenel pale e paposke: “So kerasa?! O papu phenel lake palpále:” Av žas kharas a ša. Luluďinka, Luluďinka, ká sal? Khate sim, mámi taj papu. Av žutin ame, cirdas o loulo ropaj ávri. Ame či bíninas. Mišto-j.” Cirdel o papu, cirdel i mámi, cirdel o žukel, cirdel i muca, cirdel i šej taj cirden, cirden taj či bínin te cirden o loulo ropaj ávri. Taj i mámi phenel pale e paposke: “So kerasa?” O papu phenel lake palpále:” Av žas kharas e šimijákos. Šimijáko, šimijáko, ká sal? Khate sim. Av žutin ame, cirdas o loulo ropaj ávri. Ame či bíninas. Mišto-j.” Cirdel o papu, cirdel i mámi, cirdel o žukel, cirdel i muca, cirdel i šej, cirdel o šimijáko taj cirden, cirden taj ekcere tejle peren. O loulo ropaj ávri line. Sa keťii sas, sa kezdinde te asan. Taj i mámi gejljas te kiravel zumi pa loulo ropaj. Kana má kiradi sas, šutas sakoneske andá la. Nađon láši sas taj ízívo

Taj dikhes, kodo maj cigno žutindas e ávren. Te či aviloun khote, či bírindoun te len ávri o loulo ropaj. Taj kadej-i vi maškar ame. Ko si o maj cigno, šaj avel vi maj báro.

[pro učitele]

a) *pa loulo ropaj*

b) *o žukel, i muca, o šimijáko*

O veliké řepě

Byla jednou jedna babička a jeden dědeček. Bydleli v malém domečku a měli malou zahrádku. Jednou se dědeček šel podívat, jak roste červená řepa. A vidí, že řepa je větší než jejich domeček. Hned běžel za babičkou, aby jí to pověděl: Babičko, pojd' se rychle podívat do zahrady. Vyrostla nám strašně velká řepa, je skoro větší než náš malý dům. Babička odhodila zástěru a šla se podívat. Když babička uviděla, jak je řepa velká, řekla: Dědečku, co budeme dělat? Pojd' mi pomoci, vytáhneme ji. Tahá dědeček, tahá babička, tahají, tahají, ale řepu nemůžou vytáhnout. Babička se opět ptá dědečka: Co budeme dělat? Dědeček odpovídá: Pojd', zavoláme pejska. Pejsku, pejsku, kdepak si? Tady jsem, haf haf. Pojd' nám pomoci, chceme vytáhnout červenou řepu. My to sami nesvedem. Dobře. Táhne dědeček, táhne babička, táhne pejsek, táhnou, táhnou, ale řepu nevytáhnou. A babička se znovu ptá dědečka: Co budeme dělat? Dědeček odpovídá: Pojd' zavoláme kočku. Kočko, kočko, kde jsi? Tady jsem, mňou mňou. Pojd' nám pomoci vytáhnout červenou řepu. My to sami nesvedem. Táhne dědeček, táhne babička, táhne pejsek a táhne kočka, táhnou, táhnou, ale řepu nemůžou vytáhnout. A babička se znovu ptá dědečka: Co budeme dělat? Dědeček odpovídá: Pojd', zavoláme vnučku. Lulud'ínko, Lulud'ínko, kdepak jsi? Jsem tady, babičko a dědečku. Pojd' nám pomoci, vytáhnout řepu, my to sami nesvedem. Dobře. Táhne dědeček, táhne babička, táhne pejsek, táhne kočka, táhne Lulud'ínka a tahají, tahají, ale řepu nemůžou vytáhnout. Babička se opět ptá dědečka: Co budeme dělat? Dědeček odpovídá: Pojd' zavoláme myšku. Myško, myško, kde jsi? Tady jsem. Pojd' nám pomoci vytáhnout červenou řepu. My to sami nesvedem. Táhne dědeček, táhne babička, táhne pejsek, táhne kočička, táhne vnučka, táhne myška, tahají, tahají a najednou všichni spadnou na zem. Červenou řepu vytáhli. Všichni se začali smát. Babička šla uvařit polívku z červené řepy. Každému dala na talíř a všichni si pochutnali.

Tak vidíš, i ten nejmenší člen rodiny pomohl ostatním. Bez jeho pomoci by se jim nepodařilo řepu vytáhnout. A tak to je i mezi námi. Kdo je nejmenší, může být zároveň tím největším.